

Brüsszel, 2019. január 18.
REV1 – amely a 2017. november 21-én
kelt, az érdekelt feleknek szóló
közlemény helyébe lép

KÖZLEMÉNY AZ ÉRDEKELT FELEK RÉSZÉRE

AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG EU-BÓL VALÓ KILÉPÉSE ÉS A POLGÁRI IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSRA, VALAMINT A NEMZETKÖZI MAGÁNJOGRA VONATKOZÓ UNIÓS SZABÁLYOK

Az Egyesült Királyság 2017. március 29-én az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően bejelentette az Unióból való kilépésre vonatkozó szándékát. Ez azt jelenti, hogy 2019. március 30-án közép-európai idő szerint 00:00 órától („a kilépés időpontja”)¹ kezdődően az Egyesült Királyság „harmadik ország”² lesz.

A kilépésre való felkészülés nemcsak az EU és a nemzeti hatóságok ügye, hanem a magánfeleket is érinti.

A kilépésről rendelkező megállapodás megerősítésével kapcsolatos bizonytalanságokra tekintettel valamennyi érdekelt felet emlékeztetni kell azokra a jogi következményekre, amelyeket figyelembe kell venni akkor, amikor az Egyesült Királyság harmadik országgá válik.

A kilépésről rendelkező megállapodás tervezetében³ foglalt átmeneti időszakra is figyelemmel a kilépés időpontjától kezdődően a polgári igazságszolgáltatásra és a nemzetközi magánjogra vonatkozó uniós szabályok már nem alkalmazandók az Egyesült Királyságra. Ez különösen az alábbi következményekkel jár:⁴

¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 50. cikkének (3) bekezdésével összhangban az Európai Tanács az Egyesült Királysággal egyetértésben egyhangúlag határozhat úgy, hogy a Szerződések hatálya az Egyesült Királyságra nézve egy későbbi időpontban szűnik meg.

² A harmadik ország olyan ország, amely nem tagja az EU-nak.

³ Lásd: *A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből való kilépéséről szóló megállapodás tárgyalói szinten 2018. november 14-én elfogadott tervezetének negyedik része* (https://ec.europa.eu/commission/publications/draft-agreement-withdrawal-uk-eu-agreed-negotiators-level-14-november-2018-including-text-article-132_en).

⁴ Emlékeztetni kell arra, hogy a polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén az Egyesült Királyság nem vesz részt valamennyi vívmányban.

1. NEMZETKÖZI JOGHATÓSÁG

Az EU nemzetközi magánjoga a nemzetközi joghatóságra vonatkozó harmonizált szabályokat állapít meg a polgári és kereskedelmi ügyek terén, a fizetéseketelenségi és a családjogot is ideértve⁵. Általánosságban véve ezek a harmonizált szabályok kizárólag abban az esetben alkalmazandók, ha az alperes valamely uniós tagállamban rendelkezik lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel.

1.1. A kilépés napján még függőben lévő eljárások

Az Egyesült Királyságban lakóhellyel rendelkező alperest érintő, és a kilépés időpontjában az EU-27 tagállamainak⁶ bíróságai előtt folyamatban lévő eljárások esetében továbbra is a nemzetközi joghatóságra vonatkozó uniós szabályok alkalmazandók.

1.2. A kilépés napjától kezdve indított eljárások

Az Egyesült Királyságban letelepedett alperest érintő, az EU-27 tagállamaiban a kilépés napján vagy azt követően indított eljárásokban nem kell alkalmazni a polgári és kereskedelmi jogra és a családjogra vonatkozó uniós jogi eszközökbe foglalt nemzetközi joghatósági szabályokat, kivéve, ha az uniós eszközök harmadik országok tekintetében határozzák meg a joghatósági szabályokat⁷.

A nemzetközi joghatóságra tehát az ügyben eljáró bíróság tagállamának nemzeti szabályai az irányadók.

Egyes esetekben nemzetközi egyezmények – például a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia által kidolgozott egyezmények – alkalmazandók⁸, feltéve, hogy az EU/az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság egyaránt részes felei az egyezménynek.

2. ELISMERÉS ÉS VÉGREHAJTÁS

Az EU nemzetközi magánjoga szabályokat állapít meg a tagállamok által hozott bírósági határozatok elismerésének és végrehajtásának elősegítése érdekében.

⁵ Ez a közlemény nem tárgyalja a kifejezetten fogyasztóvédelmi kérdéseket. E kérdéseket illetően lásd a „Közlemény az érdekelt felek részére – Az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése és a fogyasztóvédelemre, valamint az utasjogokra vonatkozó uniós szabályok” című dokumentumot, amely 2018. február 27-én került közzétételre.

⁶ Jóllehet az uniós Szerződések különleges rendelkezéseket írnak elő Írországnak és Dániának az uniós vívmányok e részében való részvételére (ezekből való kivülmaradására) vonatkozóan, az egyszerűség kedvéért az „EU-27” kifejezést használjuk.

⁷ Ez a helyzet például a fogyasztókat érintő jogviták esetében (lásd a 5. lábjegyzetet).

⁸ Ezeket az egyezményeket általában átültették az egyezményben részes államok nemzeti jogába.

2.1. Végrehajthatóvá nyilvánított bírósági határozatok

Amennyiben az érintett eszköz végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás alkalmazását írja elő, továbbá ha az Egyesült Királyság bíróságai által hozott valamely határozatot a kilépés napja előtt végrehajthatóvá nyilvánítottak az EU-27-ben, ugyanakkor az említett időpontig a határozat még nem került végrehajtásra, az adott bírósági határozat továbbra is végrehajtható az EU-27-ben, valamint nem lényeges az a körülmény, hogy a szóban forgó határozatot eredetileg az Egyesült Királyság bíróságai hozták meg.

2.2. A kilépés napján még függőben lévő eljárások

Ha az Egyesült Királyság bíróságai által hozott határozatot a kilépés napja előtt nem nyilvánították végrehajthatóvá, az Egyesült Királyság szóban forgó határozatának elismerésére és végrehajtására vonatkozó uniós szabályokat még abban az esetben sem kell alkalmazni az Egyesült Királyság bíróságai által hozott, és a kilépés napja előtt végre nem hajtott határozatra, ha

- a határozatot a kilépés napja előtt hozták meg; vagy
- a végrehajtási eljárás a kilépés napja előtt megkezdődött.

2.3. A kilépés napján vagy azt követően indított eljárások

Az uniós szabályok már nem alkalmazandók az Egyesült Királyság bíróságai által hozott határozatok végrehajtására irányuló olyan eljárások esetén, amelyeket a kilépés napjától kezdenek meg az EU-27-ben.

Az elismerésre és a végrehajtásra annak a tagállamnak nemzeti szabályai az irányadók, amelyekben az elismerést/végrehajtást kérik.

Egyes esetekben nemzetközi egyezmények – például a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia által kidolgozott egyezmények – alkalmazandók⁹, feltéve, hogy az EU/az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság egyaránt részes felei az egyezményeknek.

Az érdekelt feleknek ajánlatos figyelembe venniük ezt a nemzetközi joghatóság szerződésben történő megválasztásának mérlegelésekor.

3. KÜLÖNÖS UNIÓS ELJÁRÁSOK

A polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésről szóló uniós jog több különös eljárásról rendelkezik, ilyen például az európai fizetési meghagyásos eljárás¹⁰ vagy a kis értékű követelések európai eljárása¹¹.

⁹ Ezeket az egyezményeket általában átültették az egyezményben részes államok nemzeti jogába.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 1896/2006/EK rendelete (2006. december 12.) az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról (HL L 399., 2006.12.30., 1. o.).

A joghatóságra, az elismerésre és a végrehajtásra vonatkozóan e közlemény 1. és 2. szakaszában szereplő megközelítés ezekre a különös bírósági eljárásokra is alkalmazandó.

4. A TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉSI ELJÁRÁSOK

A polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó uniós jog előírja az igazságügyi együttműködés elősegítését (pl. az iratkézbesítéssel¹², a bizonyításfelvétellel¹³ kapcsolatosan, vagy a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat¹⁴ keretében). A kilépés napjától az EU-27 tagállamai

- nem folytatják az Egyesült Királyság részvételével zajló, függőben lévő igazságügyi együttműködési eljárásokat, valamint
- nem indítanak az Egyesült Királyság részvételével zajló, új igazságügyi együttműködési eljárásokat

az uniós jog alapján.

Az ilyen eljárások a harmadik országokkal folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó nemzeti jogszabályok szerint folytatódhatnak. Egyes esetekben nemzetközi egyezmények – például a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia által kidolgozott egyezmények – alkalmazandók¹⁵, feltéve, hogy az EU/az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság egyaránt részes felei az egyezmények¹⁶.

A tagállami Központi Hatóságoknak ajánlatos megvizsgálniuk, hogy vannak-e olyan igazságügyi együttműködési eljárások, amelyek esetében fennáll a kockázat, hogy a kilépés napjáig nem zárulnak le, továbbá hogy az eljárás folytatódhat-e a nemzeti jog vagy a vonatkozó nemzetközi egyezmény alapján. Ha a nemzeti jog vagy a vonatkozó nemzetközi egyezmény lehetővé teszi az eljárás folytatását, a Központi Hatóságnak mérlegelnie kell, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabályon/nemzetközi egyezményen alapuló kiegészítő megkeresést

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2007. július 11-i 861/2007/EK rendelete a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről (HL L 199., 2007.7.31., 1.o.).

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 1393/2007/EK rendelete (2007. november 13.) a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbesítés) (HL L 324., 2007.12.10., 79. o.).

¹³ A Tanács 1206/2001/EK rendelete (2001. május 28.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről (HL L 174., 2001.6.27., 1. o.).

¹⁴ Lásd a polgári és kereskedelmi ügyekben az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló, 2001. május 28-i 2001/470/EK tanácsi határozat (HL L 174., 2001.6.27., 25. o.) 8. cikkét.

¹⁵ Ezeket az egyezményeket általában átültették az egyezményben részes államok nemzeti jogába.

¹⁶ Például a gyermekek jogellenes külföldre vitelét érintő esetekben a megkeresett Központi Hatóság a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. évi Hágai Egyezmény alapján vizsgálhatja a megkereső Központi Hatóság kérelmét.

nyújtson be, amelyet attól tesz függővé, hogy az Egyesült Királyság a kilépésről rendelkező megállapodás nélkül lép-e ki az Unióból.

5. TOVÁBBI KÉRDÉSEK

- Az (EU) 2016/1191 rendelet¹⁷ egyes közokiratok (például születési anyakönyvi kivonat) esetében eltörli az apostille-követelményt, és egyszerűsít egyéb formákat, ezáltal megkönnyíti egyes közokiratok mozgását. Az (EU) 2016/1191 rendelet alkalmazása nem a közokirat kiállításának napjától, hanem a másik tagállam hatóságainak történő benyújtásának időpontjától függ. Ezért az (EU) 2016/1191 rendelet a továbbiakban nem alkalmazandó az Egyesült Királyság hatóságai által kiállított azon közokiratokra, amelyeket a kilépés napjától kezdve nyújtanak be az EU-27 valamely tagállama hatóságainak, függetlenül az Egyesült Királyság hatóságai által kiadott közokirat kiállításának időpontjától és érvényességi idejétől.
- A Bizottság az európai igazságügyi portálon számos tájékoztatási eszközt biztosít a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerre vonatkozóan¹⁸. A kilépés napjától az európai igazságügyi portál az Egyesült Királyság tekintetében már nem nyújt információkat, az elektronikus formanyomtatványokat és az Egyesült Királyságra vonatkozó tájékoztatókat is beleértve.

Az európai igazságügyi portál <https://beta.e-justice.europa.eu/?action=home&plang=hu> és a Bizottság polgári igazságszolgáltatásról szóló weboldala http://ec.europa.eu/justice/civil/index_en.htm a polgári igazságszolgáltatás területére vonatkozó tájékoztatást nyújt. Ezek az oldalak szükség esetén további információkkal frissülnek.

Európai Bizottság
Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1191 rendelete (2016. július 6.) egyes közokiratoknak az Európai Unión belüli bemutatására vonatkozó előírások egyszerűsítése révén a polgárok szabad mozgásának előmozdításáról és az 1024/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 200., 2016.7.26., 1. o.).

¹⁸ <https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home&plang=hu&init=true>